

Yhteisöllisen toimintakulttuurin kehittäminen varhaiskasvatustiimissä 2 op

Timo Hintikka, KM, VO, lehtori, Jyväskylän ammattikorkeakoulu
Kaisu Peltoperä, KT, VO, yliopistonlehtori, Jyväskylän yliopisto

jamk | Jyväskylän ammattikorkeakoulu
University of Applied Sciences

Hyvät käytännöt -koonti

Sisällöt:

- Koulutusosion kuvaus
- Koulutuksen tuotokset
- Koulutuksen vaikuttavuus työyhteisöön
- Koonti ennakkotehtävistä
- Koonnit kehittämistehtävistä – aiheet
- Koonnit kehittämistehtävistä – hyvät käytännöt

Hyvät käytännöt koonti on tehty koulutukseen osallistujien oppimistehtävistä ja webinaarissa käydyistä keskusteluista. Yhteenvedon koonti - Timo Hintikka ja Kaisu Peltoperä 1.12.2025

Koulutusosion kuvaus

Koulutus oli viides osio Yhteisöllisen toimintakulttuurin kehittäminen varhaiskasvatusyhteisössä -koulutushanketta. Koulutuksen **tavoitteena** oli vahvistaa osaamista tiimityöhön ja pedagogisen toiminnan toteuttamiseen ja siinä huomioidaan pedagogisen toiminnan jatkuvuuden rakentaminen pidemmälle aikavälillä.

Sisältöinä olivat henkilöstön vahvuuksien sekä osaamisen tunnistamisen ja jakamisen käytänteet tiimityössä, ammatillinen toimijuus ja pedagogisen toiminnan jatkuvuus. Koulutuksessa huomioitiin myös vuorohoito ja sen erityispiirteet.

Koulutus sisälsi kaksi webinaaripäivää, ohjattua ja tuettua verkko-oppimista sekä omaan työhön liittyviä ja työyhteisöä aktivoivia oppimis- ja kehittämistehtäviä. Lisäksi kouluttajat tarjosivat mahdollisuuden henkilökohtaiseen ohjaukseen webinaaripäivien välillä. Webinaarit sisälsivät kouluttajien alustuksia koulutuksen teemoista, pienryhmäkeskusteluja sekä ennakko- ja kehittämistehtävien esittelyjä.

Koulutuksen tuotokset

- Kurssin tuotokset koostuivat kouluttajien luentomateriaaleista, materiaaleista verkkoympäristössä, webinaaripäivien aikana yhdessä tuotetuista materiaaleista sekä osallistujien kehittämistehtävistä. Verkkomateriaali rakentui erilaisista dokumenteista kuten ennakkomateriaalista, tutkimusartikkeleista, tukimateriaalista, linkeistä ja osallistujien tuottamasta materiaalista, jotka olivat koulutukseen liittyviä tehtäviä ja webinaareissa yhteistoiminnallisesti tehtyjä yhteenvetoja koulutuksen teemoista.
- **Ennakkotehtävänä** 1. webinaarin osallistujille oli perehtyä ennakkomateriaaliin ja pohtia seuraavia kysymyksiä tiimityössä varhaiskasvatuksessa: 2A. Millaisia haasteita teillä on tiimityön toteuttamisessa? 2B. Millaisia tiimityön rakenteita ja tapoja on yksikössänne tällä hetkellä? Kirjaa ylös muutama erityisen hyvin toimiva käytäntö, joka tukee tiimityöskentelyä. Pohdi kuinka nämä tavat ja käytännöt tukevat työyhteisön jäsenten yhteisöllisyyttä ja osaamisen hyödyntämistä. Toiseen webinaariin osallistujat tekivät työyhteisö ja/tai tiimiä osallistavan **kehittämistehtävän**, jossa tuli huomioida jokin koulutuksen sisällöistä. Kehittämistehtävät esiteltiin 2. webinaarissa.

Koulutuksen vaikuttavuus työyhteisöön

- Koulutukseen sisältyi omaa työyhteisöä aktivoiva kehittämistehtävä, jolla saatiin työyhteisö mukaan kehittämistyöhön. Osallistujat toivat 2. webinaarissa esiin, miten ovat työstäneet kehittämistehtävää työyhteisössään ja/tai omassa tiimissään.
- Webinaareissa koottiin hyviä käytäntöjä opintojakson aihepiireistä, jotka jaettiin osallistujille hyödynnettäviksi omassa työyhteisöissään. Keskeisessä roolissa oli myös vertaisoppiminen ja kokemusten sekä hyvien käytänteiden jakamisen osallistujien kesken.

Koonti ennakkotehtävistä

– Keskeiset haasteet varhaiskasvatuksen tiimityössä

- Henkilöstön sitoutumattomuus
- Tietämättömyys ja piittaamattomuus omasta perustyöstä
- Tiedonkulun mahdolliset haasteet
- Näkemuserot ja luottamuksen ja arvostuksen mahdollinen puute
- Uusi ryhmä, uudenlaiset rakenteet, uudet haasteet
- Uuden oppiminen vie aina enemmän aikaa, muutoshämmennys
- Uusien työntekijöiden perehdyttäminen "vaikeaa" kun itsellekään ei ole vielä selkeää
- Koko tiimin saaminen yhtä aikaa rauhassa keskustelemaan ja miettimään arjen asioita voi olla haastavaa (erityisesti vuorohoidossa)
- Aikataululliset haasteet, ajankäytölliset haasteet
- Vastuualueiden jakaminen auki, epäselvyyttä näissä
- Kokonaan/lähes kokonaan uusi tiimi tai työntekijöiden vaihtuvuus kauden aikana – vie aikaa hioutua yhteen, tiimiytymisen haasteet
- Vuorovaikutuksen haasteet
- Haasteet opettajuuden ottamisessa, vaikeus tehdä ryhmää/tiimiä koskevia päätöksiä tiimivastaavana
- Ei pysytä sovituissa asioissa
- Ymmärryksen puute työn luonteesta (pienten ryhmät, vuorohoitoryhmät)
- Väsyminen toimimattomaan vuorovaikutukseen ja perusasioista keskusteluun

Koonti ennakkotehtävistä

- Hyvät käytänteet varhaiskasvatuksen tiimityössä

- Varahenkilöjärjestelmä jossa mukana eri ammattiryhmiä
- Asioiden kalenterointi ja aikatauluttaminen
- Palaverit, koulutukset..
- Pedagoginen lukujärjestys/pedalukkarit - auttaa suunnittelussa
- Rohkeus peruuttaa taaksepäin, jos jokin ei toimi
- Kollektiivinen tuki, moniammatillisuus, työntekijöiden moninaisuus ja kokemukset ovat rikkaus
- Johtajan tuki ja käyminen jokaisessa ryhmässä joka päivä sekä jokaisessa tiimissä joka toimintakaudella
- Hyvä asenne ja innostus uutta kohtaan ihailtavaa ja iso voimavara
- Tiimisopimukseen ja ryhmävasuun ajan käyttäminen tärkeää, sen muokkaaminen omaa yksikköä parhaiten palvelevaksi. vahvuudet tärkeässä osassa
- Tiimimuistiot Sharepointiin
- Arjen avaaminen pedagogisesti perheille tärkeää, jotta perheetkin ymmärtävät tiimissä/päiväkodissa tapahtuvat muutokset yms.
- Avoin ja rehellinen keskustelu
- Huumori osana tiimin arkea ja vuorovaikutusta
- Omien/tiimin rajojen vetäminen - liika joustaminen on sekin huonoa

Koonti ennakkotehtävistä

- Hyvät käytänteet varhaiskasvatuksen tiimityössä

- Säännölliset tiimikokoukset luomassa mehenkeä ja sitouttamassa – mahdollistavat jatkuvan toiminnan suunnittelun, arvioinnin ja kehittämisen.
- Tyhy-illat ja koulutukset sekä kehittämispäivät ryhmäyttävät koko talon henkilökuntaa tiiviisti yhteen ja vahvistavat yhteisöllisyyttä.
- Matalan kynnyksen keskustelu johtajan kanssa ja kehityskeskustelut!
- Sitoutuminen suunniteltuihin tavoitteisiin tärkeää.
- Päivittäiset rauhalliset keskustelutuokiot, joissa pääsee purkamaan tapahtumia olisivat tärkeitä.
- Muista, että aikuisten käyttäytyminen heijastuu suoraan lapsiin!
- Työnohjaus!
- Opetiimit, hoitajatiimit, yksiköiden yhteiset "pedaperjantait" etänä
- Hyvä palaverirakenne - tiimit, pedat, talon palaverit
- Henkilöstön vahvuuksien kartoittaminen, osaamisen jakaminen
- Hyvä palaute myös työkavereille, avoimuus omista kehityksen kohteista
- 1 minuutin hissipuhe vahvuuksista ja mielenkiinnonkohteista tiimissä
- Vuosikello toiminnan suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin

Koonnit kehittämistehtävistä

– Aiheet

- Toimintakulttuurin kehittämien – positiivinen pedagogiikka ja lasten kohtaaminen
- Kahden lapsiryhmän tiimien käytänteiden yhdistäminen ja kehittäminen
- Pedagoginen tiimityö ja toiminnan suunnittelun ja jatkuvuuden käytänteet.
- Pedagoginen tiimityö ja toiminnan suunnittelun ja jatkuvuuden käytänteet.
- Lasten havainnoinnin dokumentoinnin kehittäminen tiimissä
- KEHU kannattaa ja kannattelee
- Henkilöstön vahvuuksien sekä osaamisen tunnistamisen ja jakamisen käytänteet tiimityössä.
- Positiivinen palaute ja vahvuuksien tunnistaminen tiimissä
- Tiimityön periaatteiden ja käytänteiden kehittäminen

Koonnit kehittämistehtävistä

– Hyvät käytännöt

- Pienen talon tiimien käytänteiden yhdistäminen ja kehittäminen ja yhteisöllisyyden vahvistaminen, kahden tiimin yhteiset palaverit.
- Uudistusta tehty kahden ryhmän yhteistoimintaan liittyen palaverikäytännöt ja arjen käytännöt → lisännyt työnimua, haasteena työvuorojärjestelyt pienessä vuoropäiväkodissa → Lapset keskiöön!
- Tiimipalaveriin runko ja pohja, jolla varmistetaan pedagogisen toiminnan suunnittelu, arviointi ja jatkuvuus.
- Tiimipalaverirunko tukemaan pedagogista keskustelua
- Valmiit tiimipalaveripohjat kaikkiin tiimeihin vai saako jokainen tiimi luoda omansa itse tiimin tarpeiden mukaan
- Eri tiimien tiimimuistiot Teamsiin kaikkien nähtävillä, ideoiden ja käytänteiden jakaminen ja hyödyntäminen

Koonnit kehittämistehtävistä

– Hyvät käytännöt

- Johtaja ja/tai kehittäjä sosionomi käy tiimeissä ja tiimipalavereissa ohjaamassa pedagogista keskustelua
- Lasten pienryhmien rakenteiden muuttaminen paremmin lasten ikä- ja kehitystasoon vastaavaksi.
- Keskustelut tiimissä positiivisen pedagogiikan toteuttamisesta käytännön arjessa.
- Havainnointilomakkeen kehittäminen dokumentoinnin tueksi ja lasten vasujen sisällön rikastuttamiseksi.
- Tiimin yhteiset pelisäännöistä. Harjoitukset palautteen antamiseen ja kuuntelemiseen.
- Erilaisia kehumisen ja positiivisen palautteen annon ja vastaanottamisen käytänteitä ja niiden harjoittelua tiimissä/työyhteisössä.
- Lomake, joka ohjaa työntekijöitä huomaamaan omassa työssään ja arjessaan sekä tiimitovereissaan positiivista sekä vahvuuksia. Tiimipalaverirunkoihin positiivisen/vahvuusperustaisen sisällön huomioiminen
- Vahvuushetki (n. 5 min) tiimipalaverin alussa.

Koonnit kehittämistehtävistä

– Hyvät käytännöt

- Via-testin käyttö tiimin vahvuuksien hyödyntämisessä
<https://www.viacharacter.org/survey/account/register>
- Konkreettisia harjoitteita, joilla tuoda esiin omat vahvuudet ja osaaminen.
- Mielenhäyvitäjän kulttuurin rakentaminen -> jokaisesta aikuisesta ja lapsesta löytyy joka päivä jotain hyvää!
- Itsearviointilomakkeen kehittäminen omien vahvuuksien kartoittamiseen
- Viikon konkreettiset kiitokset tiimikaverille
- Vahvuuskartta tiimille, koottu tiimin jäsenten vahvuuksia
- Monikielinen lapsiryhmä -> toistoa pedagogiseen toimintaan ja kielelliseen vuorovaikutukseen, pienryhmät olleet liian joustamattomia

Koonnit kehittämistehtävistä

– Hyvät käytännöt

- Pienryhmäjaot lasten tarpeet ja vasun tavoitteet huomioiden
- Tiimissä varautuminen etukäteen ryhmän muutoksiin ja valmistautuminen uusien pienten tuloon
- Vahvuuskielen harjoittelu -> kiinnitetään huomiota vahvuuksia, ei luonteenpiirteisiin
- Miten saadaan sitoutettua kaikki yhdessä kokeiltuihin ja sovittuihin käytäntöihin
- Oman lapsuuden vaikutuksen huomiointi aikuisuuden toimintatapoihin
- Rakenteet ja struktuurit keskeisiä tiimityön tukena ylipäätään sekä vahvuuksien ja kiitosten esiin nostamisessa!
- Hyvien käytäntöjen kehittäminen ensin pienesti, sitten laajentaminen koskemaan muitakin tiimejä ja lapsiryhmiä

jamk

Jyväskylän ammattikorkeakoulu
University of Applied Sciences

